

K povídání o stavební biologii jsme se sešli v sídle společnosti Maltrea, kde David Eyer pracuje jako projektový manažer. Zabývá se projekty zdravých domů, které jsou navrhovány dle principů celostního stavitelství. Inspiraci hledá napříč mnoha tvůrčími obory, rád se začte do spisů římského architekta Vitruvia, ale uznává i díla moderních stavitelů.

Stavební biologie je u nás zatím nepříliš známým oborem. Můžete jej našim čtenářům přiblížit?

„Začnu obšírněji tím, co to vlastně stavební biologie je. Podle jedné z možných definic je to věda o celostních vztazích mezi člověkem a jeho obytným prostředím. Když se na to podíváme podrobněji, tak zjistíme, že stojí na třech základních pilířích. Prvním z nich je architektura a urbanismus, druhým ekologie a třetím je zdraví. V současnosti se architekti a projektanti hodně orientují na ekologii, respektive na snižování energetické náročnosti, ale pomíjejí ty další aspekty, které je třeba brát v potaz. Takže stavební biologie toto vnímání rozšiřuje a dívá se na stavitelství nejenom z hledis-

Nepouštím se do obyčejných věcí

I tato věta kromě mnoha jiných zazněla během rozhovoru s Ing. Davidem Eyerem, který je odborníkem na jeden ze směrů současného stavebnictví - stavební biologii. Už samotný název oboru napovídá, že nebyla řeč o běžné stavební praxi a „obyčejných věcech“.

ka úspory energií, ale především z hlediska lidského zdraví. V rámci celostního přístupu bychom se měli ptát na to, jaké materiály je možné používat, jak a z čeho jsou vyráběny či jaké látky uvolňují do vnitřního prostředí. Rozměr architektury a urbanismu pak vytváří člověku jakousi sociální síť a životní prostor, který vše zastřešuje. Tyto tři základní elementy jsou na stejné úrovni, přičemž prvotní nejsou úspory energií, ale člověk, který chce žít ve zdravém domě.“

Kde jste získával zkušenosti?

„Teoretické poznatky mi poskytlo studium v Německu na Institutu stavební biologie a ekologie v Neubecku, který vznikl někdy před 30 lety pod vedením profesora Antona Schneidera. Ten formuloval dvacet pět pravidel stavební biologie, která se v průběhu let mírně měnila, ale v principu zůstávají stejná. Dalším zdrojem poznatků pro mě bylo samostudium ekologického stavitelství a také staré čínské umění Feng Shui, které je jednou z cest k psychické i fyzické pohodě člověka.“

Je možné srovnávat tzv. běžnou výstavbu s tou, která se řídí principy stavební biologie?

„Hypoteticky lze srovnávat. Ale je třeba si uvědomit, že se při realizaci jakékoli stavby vždy musíme přizpůsobovat daným podmínkám a ty se mohou průběžně měnit. Určitě nelze provádět hodnocení tak, aby to vedlo k upřednostňování určitého druhu výstavby. Spíše se na to snažím dívat tak, že v každém stavebním systému lze vybrat z hlediska stavební biologie dobré varianty. Nemá smysl vyzvedávat přednosti pouze jednoho typu staveb, například dřevostaveb a podobně. Vždy je možné si kvalitně vybrat tak, aby byl člověk s výsledkem spokojen. Ale upřímně řečeno, tzv. běžné či obyčejné domy mě nelákají, nepouštím se do obyčejných věcí. Nezajímá mě způsob výstavby ve stylu klasic-

kých developerů, důležité je stavění, ve kterém se skloubí široká paleta přístupů. Což nabízí právě stavební biologie."

V čem jsou zdravé domy jiné než ty ostatní?

"Když se vrátíme zpět na začátek ke třem pilířům, tak zjistíme, že stavební biologií jde o vytváření zdravých domů. Tedy staveb, pro něž vědomě vybíráme materiály, které neškodí mě ani přírodě. Stejně tak je třeba nahlížet i na instalované technologie, které by měly splňovat normy definované stavební biologií. Při projektování je důležitý individuální přístup k člověku a jeho potřebám. V úvahu však musíme brát i charakter místa a funkčnost dané stavby. Všechny tyto prvky je třeba sjednotit a pak lze předpokládat, že bude vznikat kvalitní architektura."

Jak může zdravý dům vypadat po stránce konstrukční a materiálové?

"Principiálně nezáleží na tom, jaký konstrukční systém použijí nebo jaký si investor vybere. Záleží ale na tom, jaké materiály budou do systému zabudovány. Jako příklad si můžeme zvolit dřevostavbu. Ze svého pohledu budu chtít, aby systém byl difúzně otevřený, což je pro mě základní podmínka. Musím bohužel podotknout, že v současné výstavbě tento princip mnoho firem u dřevostaveb vůbec nepoužívá. Pro mě je difúzně otevřený systém takový, kdy na vnější straně je paropropustná skladba nebránící prostupu vodních par směrem ven z konstrukce. Co se týče materiálů, které rád používám, tak to jsou především dřevovláknité desky na opláštění vnější konstrukce a fukaná celulóza, konopí či ovčí vlna pro izolaci obvodových stěn. Možných variant je spousta. V poslední době rád pracuji s dřevovláknitou izolací a hliněnými omítkami, které dobře vyrovnávají vlhkost v interiéru. Hlína je totiž měkký a tvárný materiál, umožňuje spoluvytvářet prostor a vnášet do stavby domu i něco ze sebe. Na architekturu či stavitelství nahlížím optikou svých smyslů a pocitů. Když se jdu podívat na nějakou stavbu a cítím přitom vnitřní radost, tak vím, že je to dobrá architektura. Hodnotím ji přes svoje smysly, ne podle zaběhnutých měřítek. Je pravdou, že člověk musí mít technicky zvládnuté stavitelství, ale je třeba do toho vložit i něco navíc z umělecké či duševní roviny."

Čím to je, že velkému množství staveb celostní přístup chybí?

"Asi je to díky masové průmyslové produkci, která šíří cenově často velmi dostupné výrobky. Jako společnost se hodně řídíme pouze faktorem ceny a nehlídáme na kvalitu. Nedokážeme rozlišit, co je pro nás dobré. Myslíme si, že umělá hmota je lepší než dřevo. Avšak když si uvědomíme, že dřevo časem krásně a plast jenom degraduje, tak nemáme co srovnávat. Jako příklad si můžeme vzít plastová okna, která se po čase vyhodí. Kdežto dřevěná lze renovovat, protože je to živý materiál, který lze používat v mnoha modifikacích. Má hloubku, vzniklo jako živá součást přírody, plast je jenom výrobek lidské práce, a proto je kvalita o úroveň níž."

Můžete představit stavební biologii také na nějakém praktickém příkladu?

"Mohu uvést stavbu waldorfské školky ve Sluštích (na obrázcích - pozn. red.), která vznikla rekonstrukcí areálu bývalé fary. Už při prvním kontaktu

s místem jsme cítili tamní 'genius loci'. Šlo tedy o to jej zachovat a nenarušit našimi zásahy. Myslím, že nakonec se povedlo vytvořit kvalitní organickou stavbu. Tedy takovou, kde má prostor souhra všech podstatných prvků - ducha místa, individuality člověka i nové funkce stavby. Jako další příklad mohu nabídnout sídlo naší firmy v Týnské uličce v Praze. Jde o renovovaný historický dům, který umožňoval uplatnění přírodních materiálů, jako jsou masivní dřevěné prvky, hliněné omítky, dřevěné podlahy natřené přírodními oleji, rákosové vnitřní zateplení, sténové topení či kaseinové barvy."

Jak vnímá stavební biologii širší veřejnost?

"Jednoznačně roste poptávka. Po určitém společenském útlumu v minulém režimu se lidé postupně začínají orientovat na různé přístupy ke stavění. Čím dál více je zajímavá co budou stavět, z jakých materiálů a na jakém místě. Vědomě si volí kvalitu. Rozhodně se ale nemůžeme srovnávat s Němcem, kde má stavební biologie zcela jiné postavení. U nás mluvíme o přírodním stavitelství, pořádáme konference typu Zdravé domy a zakládáme centra pro šetrné budovy. Je vícero přístupů, i když často mají spoustu společného. Stavební biologie určitě není jedinou cestou, je to pouze jedna z cest. Což vědí i lidé, kteří za mnou přicházejí. Ti už mají jasno v tom, že chtějí ke stavbě přistupovat dle principů stavební biologie."

Jaké možnosti jsou před námi v budoucnu?

"To záleží na každém z nás. Důležité je, aby se člověk naučil více vnímat své okolí a přistupoval k němu s vnitřním klidem. Je třeba se naučit vnímat nepopsatelné 'To' s velkým T. Měli bychom více pozorovat a všimát si světa kolem sebe. Není těžké se na chvíli zastavit, spočinout a prostě se jenom dívat na 'To' tak, jak 'To' je."

(ts)

